

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

III. ÚS 196/2012-24

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 23. augusta 2012 v senáte zloženom z predsedu Rudolfa Tkáčika a zo sudcov Jána Auxta a Ľubomíra Dobríka o prijatej sťažnosti maloletého R. D. S., N., zastúpeného zákonnou zástupkyňou V. S., N., právne zastúpeného advokátom JUDr. A. S., Advokátska kancelária, D., vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Námestovo v konaní vedenom pod sp. zn. 5 C 44/2008 (pôvodne vedenom na Okresnom súde Dolný Kubín pod sp. zn. 9 C/234/02) takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo maloletého R. D. S. na prerokovanie jeho veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a

základných slobôd postupom Okresného súdu Námestovo v konaní vedenom pod sp. zn. 5 C 44/2008 (pôvodne vedenom na Okresnom súde Dolný Kubín pod sp. zn. 9 C/234/02) porušené bolo.

2. Okresnému súdu Námestovo v konaní vedenom pod sp. zn. 5 C 44/2008 prikazuje konať bez zbytočných prietahov.

3. R. D. S. priznáva finančné zadosťučinenie v sume 3 000 € (slovom tritisíc eur), ktoré je Okresný súd Námestovo povinný vyplatiť mu do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

4. Okresný súd Námestovo je povinný uhradiť R. D. S. trovy konania v sume 323,50 € (slovom trisťdvadsaťtri eur a päťdesiat centov) na účet jeho právneho zástupcu, advokáta JUDr. A. S., Advokátska kancelária, D., do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením č. k. III. ÚS 196/2012-8 z 2. mája 2012 prijal podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na ďalšie konanie sťažnosť maloletého R. D. S., N. (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného zákonnou zástupkyňou V. S., N., vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Námestovo (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 5 C 44/2008.

Z obsahu sťažnosti vyplynulo, že sťažovateľ sa návrhom podaným prostredníctvom svojho kolízneho opatrovníka 28. mája 2002 Okresnému súdu Dolný Kubín domáhal určenia otcovstva voči odporcovi, štátnemu občanovi Spojených štátov amerických (ďalej len „USA“). Právna vec sťažovateľa bola na Okresnom súde Dolný Kubín vedená pod sp. zn. 9 C/234/02.

Podľa vyjadrenia sťažovateľa sa Okresný súd Dolný Kubín pokúsil doručiť odporcovi predmetný návrh a príslušným justičným orgánom USA žiadosť o vykonanie dôkazu – výsluchu odporcu, a to prostredníctvom Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo“). Pokusy o doručenie súdnych zásielok odporcovi však boli neúspešné.

Sťažovateľ ďalej v sťažnosti uviedol, že k 1. januáru 2008 došlo k zmene miestnej príslušnosti okresných súdov a jeho vec bola z uvedeného dôvodu pridelená okresnému súdu.

Podľa názoru sťažovateľa doterajší postup konajúcich súdov vo veci, v ktorej od podania samotného návrhu uplynulo už takmer 10 rokov, vykazuje zbytočné prietahy v konaní, a teda porušenie jeho základného práva zaručeného čl. 48 ods. 2 ústavy a jeho práva zaručeného čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Vzhľadom na uvedené sťažovateľ v závere svojej sťažnosti navrhol, aby ústavný súd rozhodol nálezom, ktorým by vyslovil porušenie jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov zaručeného čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote zaručeného čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 5 C/44/2008, prikázal okresnému súdu konať vo veci bez zbytočných prietahov a priznal mu primerané finančné zadosťučinenie v sume 20 000 €, ako aj trovy právneho zastúpenia.

Na základe žiadosti ústavného súdu sa k veci písomne vyjadril okresný súd prostredníctvom svojej predsedníčky. List okresného súdu zo 4. júna 2012 obsahoval podrobný chronologický prehľad vykonaných procesných úkonov a okresný súd v ňom uviedol, že nejde o spor skutkovo či právne zložitý za predpokladu aktívnej spolupráce

justičného orgánu štátu, ktorého je odporca občanom. Podľa vyjadrenia zákonnej sudkyne problematickou v posudzovanej veci je okolnosť, že návrh smeruje voči odporcovi, ktorý je štátnym občanom USA, a nemožno mu preto ustanoviť pre účely konania opatrovníka. Okresný súd ďalej poukázal na skutočnosť prechodu výkonu súdnictva vo veci sťažovateľa z Okresného súdu Dolný Kubín na okresný súd na základe zákona č. 511/2007 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 371/2004 Z. z. o sídlach a obvodoch súdov Slovenskej republiky a o zmene zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov v znení neskorších predpisov a dopĺňa zákon Slovenskej národnej rady č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 511/2007 Z. z.“), pričom k etape konania tohto súdu sa nevyjadril a vo vzťahu k etape konania vykonávaného pred okresným súdom argumentoval, že meritórne rozhodnutie veci sťažovateľa je priamo závislé od vybavenia žiadosti o právnu pomoc adresovanej justičným orgánom USA, na stav vybavenia ktorej sa okresný súd v primeraných časových intervaloch informuje a uvedená okolnosť je jediným dôvodom majúcim podstatný vplyv na dĺžku posudzovaného konania.

V závere listu predsedníčka okresného súdu oznámila, že netrvá na tom, aby sa o prijatej sťažnosti konalo ústne pojednávanie.

Právny zástupca sťažovateľa sa vyjadril k stanovisku okresného súdu v liste doručenom ústavnému súdu 20. júna 2012, v ktorom odvolávajúc sa aj na judikatúru štrasburských orgánov ochrany práva uviedol, že zákonnú zmenu príslušnosti súdov vo svojej veci (prechod výkonu súdnictva z Okresného súdu Dolný Kubín na okresný súd) nemohol sťažovateľ nijakým spôsobom ovplyvniť, a preto je toho názoru, že predmetom konania pred ústavným súdom by mali byť aj prípadné zbytočné prietahy spôsobené Okresným súdom Dolný Kubín.

V závere listu právny zástupca oznámil, že sťažovateľ súhlasí s upustením od ústneho pojednávania v danej veci.

Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože dospel k názoru, že od tohto pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

Z obsahu súdneho spisu ústavný súd zistil tieto relevantné skutočnosti týkajúce sa priebehu a stavu posudzovaného konania:

Okresný súd Dolný Kubín predvolal a vypočul 7. mája 2002 zákonnú zástupkyňu sťažovateľa, ktorá označila ako otca sťažovateľa občana USA a zároveň oznámila konajúcemu súdu identifikačné údaje odporcu, ktoré jej boli známe, a zároveň sa vyjadrila, že sa domnieva, že odporca nebude chcieť uznať svoje otcovstvo k maloletému dieťaťu.

Kolízny opatrovník sťažovateľa podal 28. mája 2002 na Okresnom súde Dolný Kubín návrh na určenie otcovstva. Zákonná zástupkyňa sťažovateľa 14. septembra 2005 žiadala o určenie termínu pojednávania, žiadosť zopakoval aj kolízny opatrovník 20. septembra 2005.

Okresný súd Dolný Kubín uzneseniami z 24. a 25. januára a 2006 vyzval odporcu na vyjadrenie sa k podanému návrhu, predvolal ho na pojednávanie určené na 12. júl 2006 a ustanovil vo veci tlmočníka a prekladateľa z jazyka anglického do jazyka slovenského a opačne.

Okresný súd Dolný Kubín 3. apríla 2006 požiadal Veľvyslanectvo Slovenskej republiky v USA (ďalej len „veľvyslanectvo“) o doručenie písomností odporcovi, pretože ich predchádzajúce doručenie nebolo úspešné.

Okresný súd Dolný Kubín 9. mája 2006 zaslal prostredníctvom ministerstva Ministerstvu spravodlivosti Českej republiky žiadosť o spoluprácu, v ktorej ho žiadal o zistenie, či odporca označený zákonnou zástupkyňou sťažovateľa za otca má aj české štátne občianstvo; ak áno, aká je jeho posledná známa adresa v Českej republike, pretože podľa tvrdenia zákonnej zástupkyne sťažovateľa je odporca pôvodom Čech (Ministerstvo spravodlivosti Českej republiky odpovedalo na žiadosť 3. júla 2006 a oznámilo, že odporca nie je evidovaný v ústrednej štátnoobčianskej evidencii Českej republiky).

Veľvyslanectvo 12. mája 2006 konajúcemu súdu oznámilo, že jeho podanie bolo odstúpené na priame vybavenie Generálnemu konzulátu Slovenskej republiky v Los Angeles (ďalej len „generálny konzulát“). Generálny konzulát oznámil konajúcemu súdu 10. júla 2006, že odporcovi sa nepodarilo zásielku doručiť, pretože odporca si ju na pošte nevyzdvihol. Konajúci súd žiadal 20. júla 2006 generálny konzulát o zistenie skutočnosti, či sa odporca na adrese, na ktorú mu bola písomnosť doručovaná, reálne zdržiava.

Konajúci súd výzvou z 2. augusta 2006 žiadal zákonnú zástupkyňu sťažovateľa, aby oznámila, či je jej známa aktuálna adresa odporcu. Táto reagovala na výzvu 9. augusta 2006 zápornou odpoveďou.

Generálny konzulát 5. augusta 2006 konajúcemu súdu oznámil, že opätovne doručovanú zásielku odporca odmietol prevziať.

Okresný súd Dolný Kubín 8. januára 2007 spracoval „Žiadosť o vykonanie dôkazu podľa Dohovoru o vykonávaní dôkazov v cudzine v občianskych a obchodných veciach podpísaného v Haagu 18. marca 1970“ adresovanú príslušným justičným orgánom USA (ďalej len „žiadosť o vykonanie dôkazu“) a 26. marca 2007 ju zaslal prostredníctvom ministerstva príslušným justičným orgánom USA.

Urgencie vo veci predmetnej žiadosti o vykonanie dôkazu vypracoval okresný súd 10. marca 2008 a 26. augusta 2008. Odpoveď na urgencie bola okresnému súdu ministerstvom doručená 9. októbra 2008; ministerstvo mu oznámilo, že urgencie boli príslušným justičným orgánom USA zaslané 26. marca 2008 a odpoveď nebola ministerstvu zatiaľ doručená. Ministerstvo tiež oznámilo, že novembri 2008 požiada o súčinnosť veľvyslanectvo; pre tieto účely požiadalo 20. novembra 2008 okresný súd o zaslanie kópie žiadosti o vykonanie dôkazu, ktorý ju ministerstvu zaslal 14. januára 2009.

Vybavenie žiadosti o vykonanie dôkazu urgoval okresný súd prostredníctvom ministerstva 2. marca 2009. Ministerstvo zaslalo 17. marca 2009 okresnému súdu oznámenie veľvyslanectva z 26. februára 2009 o tom, že Ministerstvu spravodlivosti USA bola 26. februára 2009 zaslaná žiadosť o oznámenie stavu vybavenia žiadosti o vykonanie dôkazu.

Okresný súd prostredníctvom ministerstva urgoval vybavenie žiadosti o vykonanie dôkazu priebežne, a síce 30. júla 2009, keď následne mu bola doručená negatívna odpoveď o stave jej vybavenia 19. augusta 2009, 28. októbra 2009 a 28. apríla 2010; potom 3. mája 2010, keď následne opäť dostal negatívnu odpoveď 26. mája 2010 a 21. júla 2010; ďalej 29. októbra 2010, keď následne mu bola doručená negatívna odpoveď 19. novembra 2010; takisto 16. marca 2011, keď následne dostal negatívnu odpoveď 5. mája 2011 a 30. júna 2011, a napokon 29. decembra 2011, keď mu opäť bola doručená negatívna odpoveď 11. januára 2012 a 6. marca 2012.

Okresný súd 3. januára 2012 predvolal zákonnú zástupkyňu sťažovateľa pre účely vykonania výsluchu na 13. január 2012; zákonná zástupkyňa sťažovateľa sa vopred ospravedlnila a uviedla, že sa nachádza mimo územia Slovenskej republiky, pričom požiadala o určenie iného termínu. Okresný súd určil nový termín výsluchu na 20. apríl 2012, zákonná zástupkyňa sťažovateľa vopred ospravedlnila neprítomnosť pobytom mimo územia Slovenskej republiky a oznámila, že sa vráti v máji 2012, čo vopred konajúcemu súdu oznámi. Okresný súd vykonal 23. mája 2012 výsluch zákonnej zástupkyne sťažovateľa, ktorá uviedla, že nemá vedomosť o pobyte odporcu.

Konanie vo veci sťažovateľa nebolo v čase rozhodovania ústavného súdu meritórne skončené.

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Sťažovateľ sa sťažnosťou domáha vyslovenia porušenia jeho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, podľa ktorého každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietahov, ako aj práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov je podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným

spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu (IV. ÚS 253/04).

Ústavný súd si pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98, I. ÚS 132/03, IV. ÚS 105/07, IV. ÚS 90/2010).

Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným prietahom, a tým k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (ako aj práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru), v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (IV. ÚS 74/02, III. ÚS 247/03, IV. ÚS 272/04) ústavný súd zohľadnil tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje, správanie účastníka súdneho konania a postup samotného súdu. Za súčasť prvého kritéria ústavný súd považoval aj povahu prerokúvanej veci.

1. Predmetom posudzovaného konania je určenie otcovstva k maloletému dieťaťu. Základnými kritériami hodnotenia zložitosti veci je aj v tomto prípade skutkový stav a relevantná právna úprava vzťahujúca sa na danú vec. Ústavný súd konštatuje, že zo skutkového hľadiska nemožno hovoriť o veci osobitne zložitej, pretože spomínaný návrh smeroval proti jednému mužovi, ktorého miesto pobytu bolo zistené už v počiatočnej fáze konania. Keďže za otca dieťaťa bol označený americký štátny občan žijúci mimo územia Slovenskej republiky, právna úprava relevantná na rozhodovanie je v porovnaní s prípadmi určovania otcovstva muža, ktorý je občanom Slovenskej republiky, o niečo komplikovanejšia, rozhodne však nie mimoriadne zložitá. Ustanovenia zákona č. 97/1963 Zb. o medzinárodnom práve súkromnom a procesnom v znení neskorších predpisov vzhľadom na konkrétne okolnosti prerokúvanej veci jednoznačne v tomto prípade odkazujú na použitie slovenského právneho poriadku (§ 23, § 24 a § 24a citovaného zákona). Relevantná právna úprava je teda obsiahnutá v zákone č. 36/2005 Z. z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (resp.

predchádzajúca právna úprava zákona č. 94/1963 Zb. o rodine v znení neskorších predpisov). Cudzí, resp. medzinárodný prvok v konaní (odporca, ktorý je cudzím štátnym príslušníkom) môže mať (a v prípade sťažovateľa aj má) za následok zdlhavosť konania, pretože vykonávanie všetkých úkonov si vyžaduje súčinnosť s orgánmi cudzieho štátu, preklady písomností do cudzieho jazyka a určovanie termínov pojednávania s dostatočným predstihom. Doručovanie súdnych písomností a dožiadaní na vykonanie dôkazov sa v súdnych konaniach s medzinárodným prvkom realizuje na základe medzinárodných zmlúv, ku ktorým pristúpila aj Slovenská republika.

Právna úprava, ktorú v predmetnom konaní bolo potrebné aplikovať, predstavovala teda ustanovenia vnútroštátneho práva aj medzinárodných zmlúv. Uplatnenie tejto právnej úpravy však nie je natoľko zložité, aby ním bolo možné ospravedlniť dlhé obdobie nečinnosti Okresného súdu Dolný Kubín v počiatočnej fáze konania (v období od r. 2002 až do r. 2006).

Ústavný súd tiež zdôrazňuje, že povaha prerokúvanej veci, ktorou je určenie otcovstva k maloletému dieťaťu, a úprava práv a povinností rodičov k tomuto dieťaťu, je osobitne citlivou statusovou záležitosťou spojenou s osobou maloletého dieťaťa (otázka určenia otcovstva a následná otázka výživného pre maloleté dieťa) a ako taká si vyžaduje osobitný dôraz na rýchly a efektívny postup okresného súdu.

2. V správaní sťažovateľa, resp. jeho zákonnej zástupkyne neboli zistené momenty, ktoré by mali negatívny vplyv na rýchlosť a plynulosť konania, zákonná zástupkyňa sťažovateľa rešpektovala predvolania konajúcich súdov a dostavila sa na oba vykonané výsluchy, kde poskytla konajúcim súdom všetky jej známe relevantné informácie.

3. Tretím hodnotiacim kritériom, podľa ktorého ústavný súd zisťoval, či došlo k porušeniu základného práva sťažovateľa, bol postup konajúcich súdov.

Ústavný súd v postupe Okresného Dolný Kubín zistil rozsiahle obdobie nečinnosti, keď tento nekonal bez toho, aby mu v tom bránila zákonná prekážka. Išlo o etapu konania od 28. mája 2002, keď kolízny opatrovník sťažovateľa podal návrh na určenie otcovstva

do 24. januára 2006, keď vydal Okresný súd Dolný Kubín uznesenie obsahujúce výzvu k vyjadreniu adresovanú odporcovi, v rámci ktorej sa nečinnosť súdu premietla do zbytočných prietáhov v celkovom rozsahu približne 3 rokov a 6 mesiacov.

Ústavný súd ďalej zistil, že v nasledujúcej fáze konania oba sudy v súčinnosti so zainteresovanými orgánmi Slovenskej republiky konali plynulo postupujúc v súlade s relevantnou právnou úpravou, avšak bez poskytnutia súčinnosti príslušných justičných orgánov USA, ktoré na jeho žiadosť o vykonanie dôkazu nereagovali. Z tohto dôvodu nemohli úkony konajúcich súdov priniesť požadovaný efekt.

Ústavný súd konštatuje, že neprimeraná (doterajšia) dĺžka posudzovaného konania vedeného pred konajúcimi súdmi nebola závislá od skutkovej či právnej zložitosti veci a ani nebola vyvolaná správaním zákonnej zástupkyne sťažovateľa. Rozhodujúcimi faktormi, ktoré mali vplyv na túto neprimeranú dobu konania, boli v prvotnej etape konania zbytočné prietahy v konaní Okresného súdu Dolný Kubín, ktorých sa dopustil v dôsledku zisteného obdobia nečinnosti, a v druhej etape konania (od r. 2007) nedostatočná súčinnosť príslušných justičných orgánov USA, ktorú však nemožno pripísať na vrub konajúcim súdom.

Na základe týchto zistených skutočností dospel ústavný súd k záveru, že v napadnutom konaní v právnej veci sťažovateľa došlo postupom konajúcich súdov jednak ku zbytočným prietahom (čl. 48 ods. 2 ústavy), ale predovšetkým z objektívneho hľadiska, ktoré akcentuje čl. 6 ods. 1 dohovoru, nemožno v žiadnom prípade dobu doterajšieho trvania konania pred všeobecnými súdmi na jednom stupni (10 rokov) považovať za primeranú. Ústavný súd preto rozhodol, že označené práva sťažovateľa porušené boli (bod 1 výroku nálezu).

Ústavný súd pripomína, že pri posudzovaní postupu konajúcich súdov vychádzal z toho, že k 1. januáru 2008 prešiel na základe zákona č. 511/2007 Z. z. výkon súdnictva vo veci sťažovateľa z Okresného súdu Dolný Kubín na okresný súd. Z uvedeného dôvodu v zmysle ustanovení § 18a v spojení s § 18b ods. 1 zákona č. 511/2007 Z. z. a v súlade

s doterajšou rozhodovacou činnosťou ústavného súdu nesie okresný súd zodpovednosť za porušenie označených práv sťažovateľa aj za obdobie, v ktorom vo veci konal Okresný súd Dolný Kubín.

III.

Pretože ústavný súd vyslovil porušenie základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a konanie nebolo v čase rozhodovania ústavného súdu pred okresným súdom meritórne skončené, prikázal okresnému súdu, aby vo veci konal bez zbytočných prietáhov, a odstránil tak stav právnej neistoty, v ktorom sa sťažovateľ domáhajúc sa rozhodnutia súdu vo svojej veci nachádza (bod 2 výroku nálezu).

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

Podľa § 50 ods. 3 zákona o ústavnom súde ak sa sťažovateľ domáha primeraného finančného zadosťučinenia, musí uviesť rozsah, ktorý požaduje, a z akých dôvodov sa ho domáha.

Podľa § 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd rozhodne o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia, orgán, ktorý základné právo alebo slobodu porušil, je povinný ho vyplatiť sťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu.

Sťažovateľ v sťažnosti žiadal vzhľadom na osobitný charakter konania a jeho neprimeranú dĺžku o priznanie primeraného finančného zadosťučinenia v sume 20 000 €.

Ústavný súd považoval v tomto prípade za primerané priznať sťažovateľovi sumu 3 000 €. Táto suma zohľadňuje doterajšiu dĺžku konania, rozsah zbytočných prietahov v konaní a s tým spojenú ujmu sťažovateľa, ako aj osobitný charakter posudzovanej veci, vrátane faktorov spojených s medzinárodným prvkom uplatňovaným v konaní, ktoré nemohli konajúce súdy ovplyvniť.

Sťažovateľ prostredníctvom svojho právneho zástupcu žiadal priznať náhradu trov konania pred ústavným súdom, ktorých výšku špecifikoval sumou 323,50 €.

Pri určení výšky náhrady trov právneho zastúpenia vychádzal ústavný súd z vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“). Podľa § 11 ods. 3 v spojení s § 1 ods. 3 vyhlášky je odmena advokáta (základná tarifa) v konaní pred ústavným súdom za jeden úkon právnej služby 1/6 z výpočtového základu.

Základom na výpočet náhrady za úkon právnej služby je v danom prípade priemerná mesačná mzda zamestnanca hospodárstva Slovenskej republiky v prvom polroku 2011, ktorej výška predstavovala sumu 763 €. Ústavný súd priznal sťažovateľovi (§ 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde) náhradu trov konania za dva úkony právnej služby vykonané v roku 2012 (príprava a prevzatie veci a písomné vyhotovenie sťažnosti) po 127,16 €. Ďalej má právny zástupca sťažovateľa aj nárok na náhradu režijného paušálu 7,63 € za dva úkony vykonané v roku 2012. Advokát je zároveň platcom DPH, preto sa (podľa § 18 ods. 3 vyhlášky) odmena a náhrady zvyšujú o DPH. Takto vypočítaná náhrada trov konania predstavuje sumu 269,58 € zvýšenú o DPH, čiže spolu 323,50 €.

Ústavný súd zistil, že uplatnená suma trov právneho zastúpenia neodporuje platným právnym predpisom, a preto priznal náhradu trov právneho zastúpenia v rozsahu uplatnenom právnym zástupcom sťažovateľa v sume 323,50 €.

Priznanú úhradu trov právneho zastúpenia je okresný súd povinný uhradiť na účet právneho zástupcu sťažovateľa (§ 31a zákona o ústavnom súde v spojení s § 149 OSP) v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, toto rozhodnutie nadobúda právoplatnosť dňom jeho doručenia účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 23. augusta 2012